

A Magyar Nemzeti Élelmiszer-technológiai Platform tevékenysége és stratégiája. Az Innovációs Megvalósítási Terv bemutatása és megvitatása

dr. Sebők András
Az MNÉTP tudományos koordinátora
Berczeli Attila
az MNÉTP Megvalósítási Tervének munkacsoport titkára

2010.05.19 Székesfehérvár 1

A "Food for Life" Európai Technológiai Platform célja

- Az élelmiszeripari **innováció** erősítése egész Európában a **versenyképesség** javítása érdekében
- „Az ipar hangja” – az ipar meghatározó részvételével – az érdekelt felek – kutatók, kormányzat, fogyasztói szervezetek, beszállítók, vevők, stb. – **bevonásával**
- Cél: **új termékek, technológiák, szolgáltatások** - nem maga a kutatás / tudományos kiválóság, nem a régi szokványos kutatási programok új elnevezése
- A K+F ipar számára fontos irányai, 15 évre előre
- **Hazai megvalósítása: „Élelmiszer az Életért” Magyar Nemzeti Élelmiszer-technológiai Platform** (2005. október 14.)

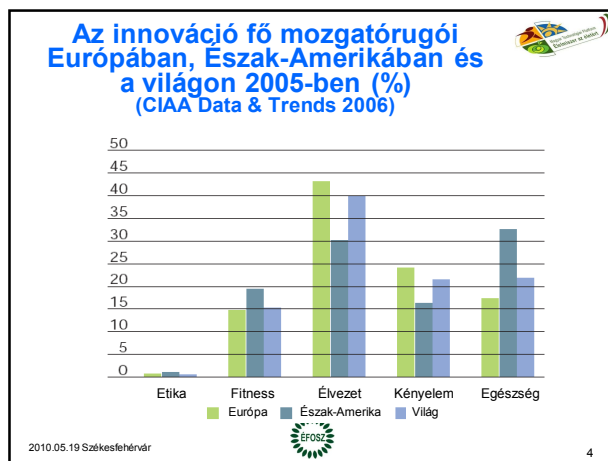
2010.05.19 Székesfehérvár 2

Az MNÉTP küldetése

- Az **innováció** elősegítése és erősítése a **magyar élelmiszer gazdaságban**, elsősorban az **élelmiszer-feldolgozó iparban**
 - az érdekelt felek összehangolt erőfeszítéseivel, ezáltal hozzájárulva a magyar élelmiszer gazdaság
 - sikeres fejlődéséhez
 - versenyképességének javításához
- Új termékek, eljárások, szolgáltatások, rendszerek, piaci megoldások
- Az élelmiszerlánc mentén történő együttműködés lehetőségeinek kiaknázása
 - nyers-, alap-, csomagolóanyag előállítás
 - kapcsolódó tudományok, határterületek

2010.05.19 Székesfehérvár 3

A stratégia alapjai

- Első kiadás (2006), felülvizsgálva 2009-ben
- Az **árverseny** megnyerését a magyar élelmiszeripar erőforrásai és kapacitásai **nem** teszik lehetővé
- Az innováció:
 - **magasabb hozzáadott értékű, megkülönböztethető termékek**
 - **értékarányos ár**
 - a magasabb ráfordítás elismertethető
- Az **élelmiszerlánc** mentén és a **határ területekkel történő együttműködés** lehetőségeinek kiaknázása

2010.05.19 Székesfehérvár 5

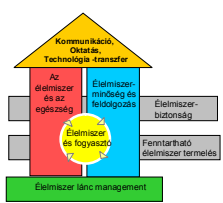
Megoldások

- Összpontosítás néhány fő területre:
 - élelmiszer-minőség és feldolgozás
 - fenntartható fejlődés
- A tudás transzfer javítása (kiemelt fontosságú)
- Támogató területek
 - élelmiszer-biztonság
 - terméklánc-menedzsment
 - az élelmiszer és a fogyasztó
 - a táplálkozás és az egészség közegészségügyi vonatkozásai
- A K+F ráfordítás növelése és kiszámíthatóvá tétele
 - állami
 - vállalati
 - az EU források megszerzése

2010.05.19 Székesfehérvár 6

„Az élelmiszer az életért” Európai Technológiai Platform Stratégiai Kutatási Terve (A magyar fő irányok vastagon szedve)

1. Az egészségtudatos választás könnyűvé tételének biztosítása
2. Egészséges étrend kialakítása és fenntartása
3. **Kiváló minőségű, nagyobb hozzáadott értékű élelmiszer-termékek rendelkezésre bocsátása**
4. Olyan biztonságos élelmiszerek biztosítása, amelyekben a fogyasztók megbízhatnak
5. **Fenntartható élelmiszer-termelés elérése**
6. Az élelmiszerlánc irányítása
7. **A kommunikáció, oktatás és technológia-transzfer optimalizálása**

2010.05.19 Székesfehérvár 7

MNÉTP stratégia: Élelmiszer-minőség és feldolgozás (1)

- Megkülönböztethetően előnyös tulajdonságú:
 - nagyobb **élvezeti értéket és kényelmet** nyújtó;
 - a **hagyományos** élelmiszerek tulajdonságait megőrző
 - a **magyar fogyasztó ízlésének** jobban megfelelő és helyi
 - az **egészségtudatos étrendet** segítő termékek fejlesztése

2010.05.19 Székesfehérvár 8

Élelmiszer-minőség és feldolgozás (2)

- A **feldolgozási technológiák** és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése – a **hatékonyság növelő és veszteség csökkentő módszerek** és műszaki megoldások alkalmazása
 - költségcsökkentés a minőség megőrzése mellett
 - házon belül és az élelmiszerlánc mentén
- Szorosabb **együttműködés a határterületekkel** (ICT, gépipar, orvostudomány, logisztika, stb.) – a képességek és erőforrások kombinálása meghatározó szakértelemmé

2010.05.19 Székesfehérvár 9

MNÉTP stratégia: A fenntartható élelmiszer-termelés (1)

- A fenntartható élelmiszer-termelés szempontjainak érvényesítése a feldolgozási technológiák és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése során
- A magyar élelmiszerekről kialakítandó kép:
 - Természetes jellegű, hamisítatlan, környezeti szennyeződésektől mentes
 - Kedvező természeti adottságok, válogatott nyersanyagok
 - Szakértelem, gondosság

2010.05.19 Székesfehérvár 10

A fenntartható élelmiszer-termelés (2)

- Az **erőforrások hatékonyabb hasznosítása** (víz, talaj, energia, nyersanyagok, csomagolóanyagok, melléktermékek, veszteség csökkentés)
- A **termékpályák hatékonyabb irányítását** segítő módszerek
- **Együttműködés az élelmiszerlánc mentén:** a hozzáadott érték növelésére, módszerek a mezőgazdasági technológiák fejlesztési eredményeinek integrálására

2010.05.19 Székesfehérvár 11

A KKV-k és az innováció (1)

- Az élelmiszeripari innováció főként kis lépésekben történik
- A vállalkozások viselkedése eltér a csúcs-technológiai iparágaktól
- A KKV-k nem egységesek az innovációs viselkedés szempontjából
- Az igazán új technológiák kidolgozása és bevezetése iránt csak kis részük érdeklődik (EURAB 2005, Thomas 2000)
 - az „igazi innovátorok” („technológiai úttörők”): 2-3%
 - a „korai alkalmazók” („vezető technológiát alkalmazók”): 10 – 13,5%

2010.05.19 Székesfehérvár 12

A KKV-k és az innováció (2)

- A többség nem szeret nagyobb kockázatot vállalni
 - a már meglévő, mások által kipróbált tudást szereti átvenni;
- sikeres példákat követ;
- kedveli az egymástól tanulást – kollektív kutatás és tanulás;

Ezek:

 - a „korai többség” (20 – 35%)
 - a „késői többség” és a „késlekedők” (együtt 50 - 70%)
- Az erősen innovatív vállalkozásokat ösztönző akciók és a hagyományos és K+F eredmény közlési módszerek csak az első két csoportra hatnak

2010.05.19 Székesfehérvár 13

Együttműködés az élelmiszerlánc mentén és a határterületekkel

- Az eltérő, egymást kiegészítő erőforrások és képességek kombinálása
 - A közvetlen lánc tagjai
 - A különböző szakterületek, határterületek képviselői
 - Az iparági szakmai társak között

↓

jobb meghatározó szakértelem

↓

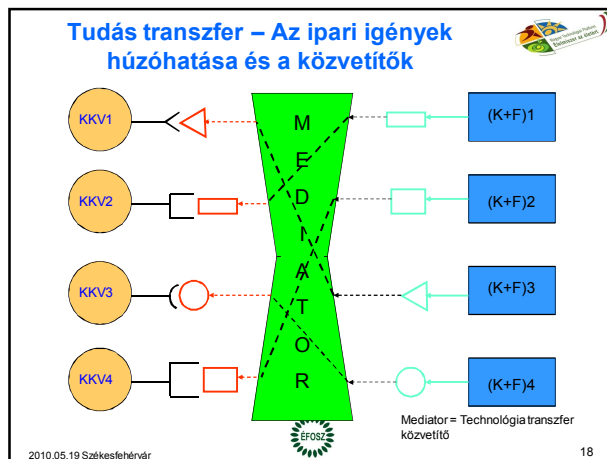
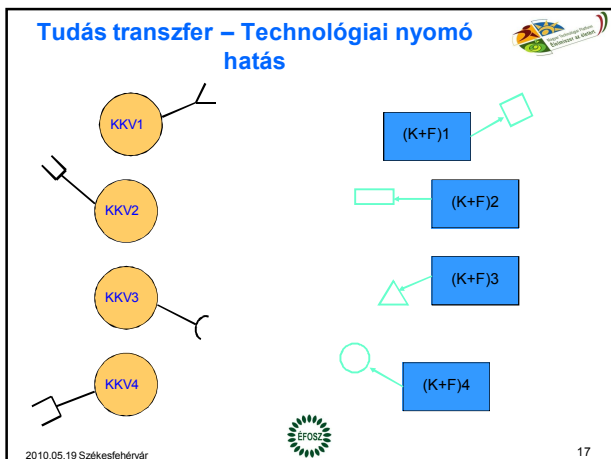
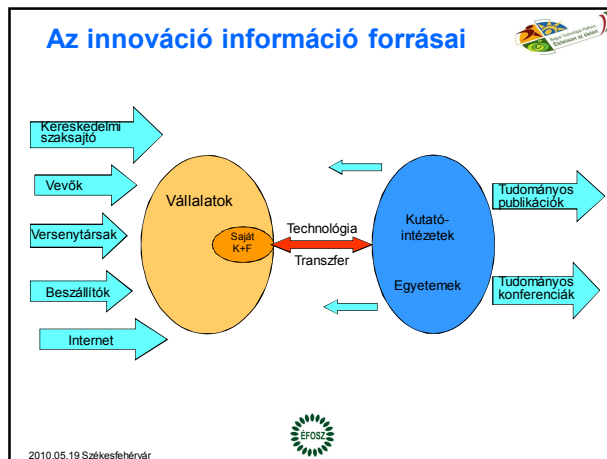
A meghatározó szakértelem versenyelőnyt jelent
- Olyan meghatározó szakértelem kialakítása, amelynek egyénileg nincsenek birtokában

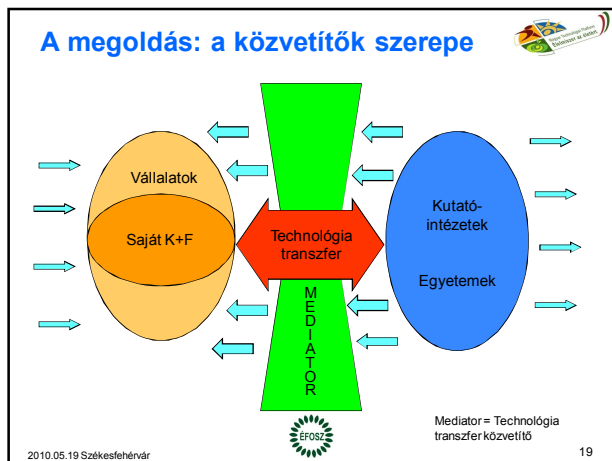
2010.05.19 Székesfehérvár (TRUEFOOD FP6, Gellynck 2008.)₄

Tudás transzfer a KKV-knak

- A kutatási eredményeket át kell alakítani az ipar számára használható megoldásokra
- A KKV-knak anyanyelvükön kell tudást, információt átadni
- Elsősorban nemzeti szinten lehet őket bevonni (idő, költség, nyelvtudás)
- Elsőbbség a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazásának – a már meglévő tudás gyakorlati hasznosítása és az új tudás létrehozása egyaránt fontos.

2010.05.19 Székesfehérvár 15

A KKV-k innovációját támogató szolgáltatások

- A sikeres innovációhoz **nemcsak műszaki szakértelem, de üzleti ismeretek** is szükségesek
- A KKV-k általában segítségre szorulnak
- A közvetítő/támogató tudás és technológia transzfer szervezetek szerepe – a **kollektív szolgáltatás** lehetősége
 - a megfelelő KKV és a K+F partner összehozása;
 - üzleti tervezés, projekt menedzsment;
 - marketing;
 - pénzügyi, pályázat kezelés, befektető keresés
 - a K+F eredmény gyakorlati alkalmazása, piaci bevezetése;
 - a szellemi tulajdon jogok védelme.

2010.05.19 Székesfehérvár 20

Az Innovációs Megvalósítási terv

- Programok 5 évre (2010-2014)
 - fontossági sorrend
- Ütemterv
- Erőforrások
- Várható eredmény
- Költség

2010.05.19 Székesfehérvár 21

A fő K+F+I területekhez tartozó intézkedések leírásának szerkezete

- A fő K+F+I terület megnevezése
- Az alkalmazási terület leírása
- Kiemelt témák (felsorolás)
- Fontosabb akadályok és korlátozó tényezők
- Mit kell tenni és miért?
- A kiemelt téma rövid leírása
- A fő kutatási feladat(ok) bemutatása

2010.05.19 Székesfehérvár 22

A kutatási feladat leírása

- Megnevezés
- Várható eredmény
- Időtartam
- A tevékenység/projekt jellege
- A megvalósításhoz szükséges.
 - emberi erőforrás: kutatás/ipar
 - becsült költség
 - a finanszírozás forrása (%) – magyar közpénz, EU közpénz, magán
- A megvalósítás helye
- Kapcsolódó támogató kutatási terület
- Rövid leírás

2010.05.19 Székesfehérvár 23

1. Élelmiszer minőség és feldolgozás

Kiemelt témák:

- Az egészséges étrendet segítő, vonzó termékek fejlesztése
- Hatékony étrendi stratégia kidolgozása
- A nemzeti hagyományoknak megfelelő élelmiszerek technológiájának fejlesztése a nyersanyag előállításától a fogyasztói asztaláig a teljes élelmiszerlánc mentén

2010.05.19 Székesfehérvár 24

1.1. Az egészséges étrendet segítő, vonzó termékek fejlesztése (1)

- Szokások, magatartás élelmiszerválasztás
- Csökkentett energia-, só, cukor és zsír- és magasabb rosttartalmú termékek fejlesztése
- félkész és fogyasztásra kész termékek táplálkozási értékének javítása
- Technológiák fejlesztés
- Iparági útmutatók

2010.05.19 Székesfehérvár

25

1.2. Hatékony étrendi stratégia kidolgozása (1)

- Módszerek a fogyasztók tájékoztatására és nevelésére
- Céltermékek - catering/közétkeztetés
- Termékfejlesztési koncepciók és élelmiszeripari céltermékek
- Vonzó érzékszervi tulajdonságú ételek, koncepciók és technológiák
- Népszerűsítés

2010.05.19 Székesfehérvár

26

1.3. A nemzeti hagyományoknak megfelelő élelmiszerek technológiájának fejlesztése a nyersanyag előállításától a fogyasztó asztaláig a teljes élelmiszerlánc területén

- A fogyasztó választását befolyásoló tényezők
- Innovatív megoldások az eredeti jellege megőrzése mellett
- Piacra juttatási módszerek

2010.05.19 Székesfehérvár

27

2. A fenntartható élelmiszer termelés - a gazdasági növekedés, a környezetvédelem és a társadalmi hatások összehangolása

Kiemelt témák:

- A módszertan fejlesztése az élelmiszer rendszerek fenntarthatóságának szempontjából lényeges tényezők megállapítására
- A fenntartható élelmiszer-előállítási rendszerekre vonatkozó megoldások Magyarországon
- A fenntarthatóság élelmiszerlánc szemléletű megközelítése

2010.05.19 Székesfehérvár

28

2.1. A módszertan fejlesztése az élelmiszer rendszerek fenntarthatóságának szempontjából lényeges tényezők megállapítására

- A legfontosabb tényezők meghatározása, és kölcsönhatásuk
- Népszerűsítés, megismertetés, legjobb gyakorlat

2010.05.19 Székesfehérvár

29

2.2. A fenntartható élelmiszer-előállítási rendszerekre vonatkozó megoldások Magyarországon

- Kibocsátások csökkentése
- A víz, energia és egyéb erőforrás felhasználás csökkentése
- Tökéletesített technológiák,
- A mezőgazdasági alapanyagok, az elsődleges termelési technológiák

2010.05.19 Székesfehérvár

30

2.3. A fenntarthatóság élelmiszerlánc szemléletű megközelítése

- Érték lánc elemzés, költség számítási módszerek
- Élelmiszerlánc menedzsment
- A magyar fogyasztó viselkedésének megértése és befolyásolása

2010.05.19 Székesfehérvár

31

3. Technológia-transzfer, oktatás, hálózatépítés, kommunikáció munkabizottság

Kiemelt témák:

- Az élelmiszeripari innovációt támogató szemlélet megerősítése
- A tudás és technológia transzfer és projekt megvalósítás hatékonyságának javítása
- Oktatás, képzés
- A nemzetközi hálózatokban való részvétel erősítése
- A finanszírozás elérhetőségének és tervezhetőségének javítása

2010.05.19 Székesfehérvár

32

3.1. Az élelmiszeripari innovációt támogató szemlélet megerősítése

- Az élelmiszeripari **innováció** jelentőségét, módszereit **népszerűsítő kampány**
- Az élelmiszeripari **vállalkozások oktatása az innováció menedzsment, élelmiszerlánc menedzsment és marketing módszerekre**
- A hazai élelmiszeripari **KKV-knál az innováció akadályainak felmérése** és segédeszközök és **megoldások** kidolgozása ezek csökkentésére.
- Az **ipar** és a **kutatás** közötti **rendszeres párbeszéd** elősegítése és fenntartása

2010.05.19 Székesfehérvár

33

3.2 A tudás és technológia transzfer és projekt megvalósítás hatékonyságának javítása

- A magyar élelmiszeripari **tudás és technológia transzfer központjának** létrehozása
- A **csoportos**, közösen finanszírozott **kutatások** rendszerének elterjesztése a hazai élelmiszeriparban
- **Legjobb gyakorlat útmutatók** kidolgozása
- A **tudás menedzsment módszerek** fejlesztése
- A **beszállító iparágakkal és határterületekkel** történő rendszeres **innovációs együttműködés** erősítése

2010.05.19 Székesfehérvár

34

3.3. Oktatás, képzés

- A nemzeti és hazai **projektekben való részvétel elősegítése**
- A **tudás és technológia transzfer** hatékony **módszereinek oktatása** az innovációt támogató, közvetítő szervezetek és a kutatók számára
- A **K+F eredmények** átadása az iparnak **gyakorlati oktatások** formájában
- A **gyakorlati tapasztalatszerzés** elősegítése a kutatók számára a vállalatoknál, a vállalati szakemberek számára a kutatásban
- Az **ipar igényeinek** felmérése a szakemberek elvárt közép- és felsőfokú **képzettségére** vonatkozóan

2010.05.19 Székesfehérvár

35

3.4. A nemzetközi hálózatokban való részvétel erősítése

- **Egyedi vállalati ötleteken alapuló nemzetközi projektek** támogatása
- A **nemzetközi K + F és innovációs hálózatokba** való bekapcsolódás és részvétel támogatása
- Az **ETP "Food for Life"** és nemzeti élelmiszer-technológiai platformjai és más szervezetek kapcsolatépítő, partnerkereső rendezvényein történő magyar **részvétel** támogatása
- Az **ERA-NET**-ekben való magyar részvétel támogatása

2010.05.19 Székesfehérvár

36

3.5. A finanszírozás elérhetőségének és tervezhetőségének javítása

- A finanszírozás elérhetőségének és tervezhetőségének javítása

2010.05.19 Székesfehérvár

37

Az MNÉTP további feladatai

- Az innováció feltételeinek javítása
- Kapcsolattartás a vállalatokkal, kutatókkal, kormányzattal és egyéb érdekelt felekkel
- Az ipar igényeinek megfelelő oktatás és továbbképzés
- A nemzetközi és hazai hálózatokban és a más szakterületekkel történő együttműködésekben rejlő lehetőségek kiaknázása
- Az MNÉTP működtetése és megerősítése

2010.05.19 Székesfehérvár

38

Mit kínál az MNÉTP (1)

- Az élelmiszeripar szempontjai szerint rendszerezett nemzetközi és hazai tudás terjesztése, átadása magyarul
- A hazai élelmiszeripari innováció erősítése, igényeinek összegyűjtése, rendszerezése és képviselete
 - A helyzet felmérése, kritikai értékelése nemzetközi összehasonlításban, javaslatok és programok kidolgozása és megszervezése:
 - Önerőből
 - Erőfeszítések a hazai kormányzati és EU politikák kedvező befolyásolására és támogatások megszerzésére
- A hazai ipar K+F igényeinek összegyűjtése, hazai és nemzetközi képviselete (ETP Food for Life, EU Bizottság, CIAA, EUREKA/EUROAGRI+)

2010.05.19 Székesfehérvár

39

Mit kínál az MNÉTP (2)

- Az élelmiszeripar és a K+F szervezetek közötti együttműködés erősítése
 - módszeres kapcsolatépítés, hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
 - a vállalati K+F igények és rendelkezésre álló hazai tudás felmérése és az összekapcsolódást segítő szolgáltatás létrehozása
- A technológia transzfer erősítése
- Az élelmiszeripari innovációt segítő módszertani és tematikus K+F programok szervezése
- Kapcsolatfelvétel

2010.05.19 Székesfehérvár

40

Kapcsolatfelvétel belépés az MNÉTP-be

- Az MNÉTP honlapjának címe:
<http://www.techplatform.hu>

Keleti Emil, MNÉTP titkárság: e.keleti@efosz.hu
Dr. Sebők András, tudományos koordinátor:
a.sebok@campdenkht.com

2010.05.19 Székesfehérvár

41

EUREKA – EUROAGRI FOODCHAIN

- A vállalatok által kezdeményezett piaci célt szolgáló nemzetközi K+F együttműködési projektek támogatása
- 2 ország legalább 2 vállalata között
- Nemzetközi mezőgazdasági és élelmiszeripari projektsegítő szolgáltatás
- A hazai élelmiszeripar és mezőgazdaság által alig kihasznált lehetőség
- Évi 500 millió Ft pályázati támogatás

2010.05.19 Székesfehérvár

42

Melléklet

2010.05.19. Székesfehérvár

43

1.1. Az egészséges étrendet segítő, vonzó termékek fejlesztése (1)

- Az élelmiszerekkel kapcsolatos szokások kialakulásának megértése, **a szokások és a magatartás hatása az élelmiszerválasztásra**. Jobb módszertan kidolgozása az élelmiszerválasztást meghatározó tényezők megállapítására és megértésére
- **Csökkentett energia-, só, cukor és zsír- és magasabb rosttartalmú termékek fejlesztése**
 - megfelelés
 - a hazai ízlésnek
 - az élelmiszerbiztonsági követelményeknek

2010.05.19. Székesfehérvár

44

1.1. Az egészséges étrendet segítő, vonzó termékek fejlesztése (2)

- A magas előkészítettségi fokú, előkészített, **félkész és fogyasztásra kész termékek táplálkozási értékének javítása** az egészséges étrendbe való beillesztés szándékával
- A magasabb feldolgozottsági fokú, félkész és fogyasztásra kész termékek előállítására szolgáló **technológiák fejlesztése**
- A **termék-specifikus tápanyagprofil** kialakítását célzó **iparági útmutatók** kidolgozása

2010.05.19. Székesfehérvár

45

1.2. Hatékony étrendi stratégia kidolgozása (1)

- **Módszerek** kifejlesztése / jobb eszközök bevonása a **fogyasztók tájékoztatása és nevelése** az élelmiszer fogyasztás és az egészségtudatos étrend területén
- **Élelmiszeripari céltermékek** fejlesztése a **catering/közétkeztetés** részére az egészséges étrendet és az egészséges életmódot elősegítő követelmények figyelembe vételével
- **Termékfejlesztési koncepciók és élelmiszeripari céltermékek kidolgozása** a catering, a közétkeztetés meghatározott célcsoport számára (idősek, gyermekek)

2010.05.19. Székesfehérvár

46

1.2. Hatékony étrendi stratégia kidolgozása (2)

- **Vonzó érzékszervi tulajdonságú termékek, ételkonceptiók és technológiák**
- **Népszerűsítés**, kommunikációs stratégia, élelmiszerlánc menti együttműködésre épülő új technológiák, termékek

2010.05.19. Székesfehérvár

47

1.3. A nemzeti hagyományoknak megfelelő élelmiszerek technológiájának fejlesztése a nyersanyag előállításától a fogyasztó asztaláig a teljes élelmiszerlánc területén

- A hagyományos termékek **fogyasztói választását** befolyásoló tényezők meghatározása, valamint e termékek összetételének és az érzékszervi tulajdonságok fogyasztói érzékelésében az egyedi, nemzeti eltérések megértése
- Hagyományos élelmiszeripari termékek piacképességének javítása és ehhez kapcsolódóan olyan **innovatív megoldások** kidolgozása a teljes élelmiszerláncban, melyekkel a **termékek eredeti jellege megőrizhető**
- A hagyományos élelmiszeripari termékek **piacra juttatási módszereinek** fejlesztése innovatív megoldásokkal

2010.05.19. Székesfehérvár

48

2.1. A módszertan fejlesztése az élelmiszer rendszerek fenntarthatóságának szempontjából lényeges tényezők megállapítására

- A fenntartható élelmiszer termelés megvalósítását befolyásoló **legfontosabb tényezők meghatározása, és kölcsönhatásának** elemzése
- A fenntartható élelmiszer termelés **módszereinek megismertetése, népszerűsítése** és oktatása az élelmiszerlánc szereplői körében, beleértve a fogyasztókat. **Legjobb gyakorlat** létrehozása néhány kiemelt ágazatban.

2010.05.19 Székesfehérvár

49

2.2 A fenntartható élelmiszer-előállítási rendszerekre vonatkozó megoldások Magyarországon

- A környezetet terhelő **kibocsátások csökkentése** a lánc egészének figyelembevételével
- A **víz, energia** és egyéb **erőforrás felhasználás csökkentése**
- Újabb, tökéletesített **technológiák**, megoldások kidolgozása a nyersanyagok, csomagolóanyagok, alap- és segédanyagok hatékonyabb felhasználására, a veszélyek csökkentésére és a fenntartható fejlődés szempontjából átgondolt alkalmazása.
- A mezőgazdasági alapanyagok, az **elsődleges élelmiszer termelési technológiák fejlesztése**, (integrált- és öko-gazdálkodás).

2010.05.19 Székesfehérvár

50

2.3 A fenntarthatóság élelmiszerlánc szemléletű megközelítése

- **Módszerek** a teljes élelmiszerlánc **érték lánc elemzéséhez**. A különböző megoldások **költség számítási modelljének** kidolgozása a **magyar feltételekre és adatokkal**
- A vállalatok között az együttműködés és a **termékpálya kapcsolatok hatékonyságának javítására lánc menedzsment** módszerek alkalmazásával, beleértve a minőségirányítási, kockázat kezelési és marketing módszereket.
- A **magyar fogyasztó** fenntartható fejlődéssel kapcsolatos **viselkedésének megértése** a különböző fogyasztói csoportoknál és választási preferenciájának **befolyásolása**, viselkedésének megváltoztatása

2010.05.19 Székesfehérvár

51

Az innováció feltételeinek javítása

- A kis- és közepes méretű K+F+I pályázatok rendszerének létrehozása
- A regionális pályázatokban a K+F+I szolgáltató partnerekre vonatkozó területi korlátozás eltörlése
- A pályázat lebonyolítási és elszámolási adminisztráció egyszerűsítése, az elfogadott teljesítés utáni kifizetések gyorsítása és kiszámíthatóvá tétele
- Pályázati felhívások eljuttatása a KKV-khoz

2010.05.19 Székesfehérvár

52

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket!**

Berczeli Attila - cégvezető helyettes
Campden BRI Magyarország Nonprofit Kft.
a.berczeli@campdenkht.com

